

Peštnina plačana v gotovini.

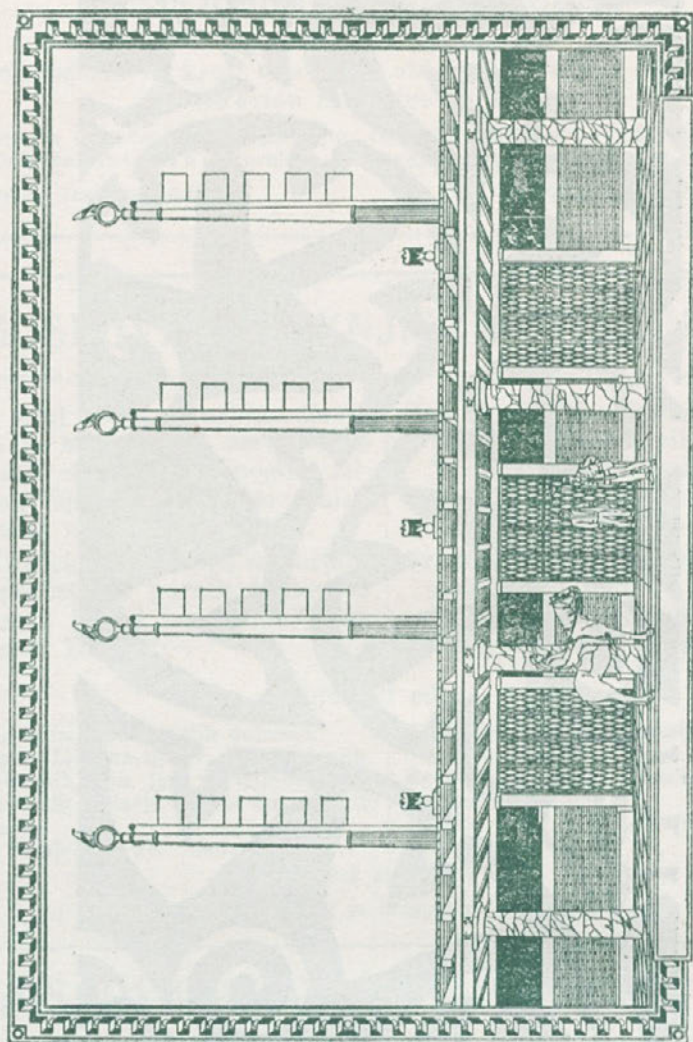

MLADOST

1927

Št. 9

PORTAL ORLOVSKEGA STADIONA

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje Jože Jagodic, Ljubljana, Pred škofijo 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (Dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska c. 38). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Ceč). — Upravištvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravištvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30— letno; posamezna številka Din 2'50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

Stafeta Jesenice—Logatec.

Tiho, brez hrupa in reklame je bil organiziran zadnji stafetni tek, tako da smo komaj vedeli ali bo in če bo res. Ni nam šlo v verjetnost, ko smo prvič slišali o nameri. In vendar v vodstvu niso prej mirovali, dokler zamisel ni postala meso.

Z ene točke naše meje preko vse Gorenjske v ljubljansko meglo in skozi vrhniško stran po klancih in ovinkih skoro do druge točke naše državne meje — je prešla stafetna palica s slovensko trobojnico malone skozi tisoč rok v Logatec na cilj.

Še v temi in potem v prvih zornih urah dneva so fantje vstajali in hiteli iz svojih domov v jutranji hlad na svoja mesta ob cesti. In so stali prav povsod točno ob uri v dolgi vrsti izpod Golice pa mimo Stola, v tržiškem polju, pod Sv. Joštom nad Kranjem in še naprej po sorškem polju mimo Šmarne gore, Ljubljane, v vrhniške klance ... in še tja po tisti cesti, koder naše misli vse tožne in grenke hite v bridko našo stran ... In toliko mehkih in toplih misli, kolikor trdih in zavestnih prijemov, je hitelo za brati in za palico s pergamentom v njej —: kdaj bo tam? In je preteklo 260 minut od tedaj, ko jo je prvi tekač sprejel in pa do tedaj, ko jo je zadnji predal na cilju. Bila je premerjena pot štiriindevetdesetih kilometrov.

Toda ne gre nam tu za doseženi čas. Bolj važno kot to je brez dvoma dvoje: sila discipline, ki je slavila ta dan svoj triumf — in pa sportna stran kot taka. S sportnega vidika je ta stafeta dogodek, ki mu dosedaj ni para pri nas in spada tedaj na važno mesto v knjigo zgodovine slovenskega sporta, posebej lahke atletike. Pisano bo tam, da je bil Orel tisti, ki je zanesel misel lahke atletike med širše plasti naroda, ko je najprej povdaril v njem pomen in povzdignil smisel do discipline in to disciplino svojim fantom vcepil.

To je tudi največji uspeh tega stafetnega teka.

Br. Franjo:

To smo mi!

Treba je tudi o tem spregovoriti krepko besedo. Zato prvič, da člani sami zadobimo potrebno zavest in ponos nase in na svoje delo; drugič zato, da nas tudi širša javnost končno pravilno presodi, da ne bo več podcenjevala naših uspehov.

Dejstvo je namreč, da uspehi so. In sicer tako vidni, da jih lahko motri in preceni vsak količkaj objektivni videc. Mislim tu predvsem na zunanje uspehe, dočim obstojajo tudi notranji, ki so zapopadeni v reševanju globokih duševnih problemov današnje slovenske mladine, problemov, ki jih orlovstvo ne zanemarja, temveč jim posveča celo večjo pažnjo. Z ozirom na dvajsetletni obstoj Orla bi se o analizi teh problemov dalo mnogo pisati in to ne brez posebnega poudarka, da tudi v tem oziru beleži naša organizacija znaten plus. Zlasti tudi z ozirom na vse tisto, kar nudi orlovstvo kot prosvetna organizacija. Na svoje vsakoletne prosvetne tekme polaga posebno važnost. Te tekme so imenitna in neprecenljiva izobraževalna šola naših slovenskih fantov in to šolo je mislil priznani naš kulturni delavec sociolog, ko je zapisal v slavnostnem uvodniku »Slovenca« o priliki vrnitve naših zmagovalcev iz Kölna: »Najboljši naši možje iz kmetskega ljudstva, župani, občinski svetovaleci, državni in oblastni poslanci, voditelji naših društev, govorniki, dopisniki naših listov itd., so se po velikem delu izurili v orlovski šoli. Pisec politične in kulturne zgodovine slovenskega naroda ne bo mogel mimo Orla, kateremu bo v njej moral odkazati eno najčastnejših mest.«

V tej sodbi sta sicer dovolj jasno izraženi obe plati našega dela, zunanja in notranja — kateri sta tudi sicer vedno medsebojno tesno zvezani! — vendar pa se mi zdi, da je pisec hotel predvsem poudariti duševno, to je notranjo plat orlovske vzgoje.

Presojajoč torej uspehe orlovstva mora njih objektivni opazovalec in ocenjevalec pokazati v prvi vrsti in s poudarkom na te orlovske tekme. Tudi letos tako. Tudi letos so se izvršile te tekme s takim uspehom, da orlovstvo že na nje same lahko s ponosom kaže: glejte, vse to smo letos izvršili!

A v organizaciji letos ni bilo izvršeno samo to. Treba je pokazati in poudariti še druge še bolj vidne zunanje znake naše moči, dela in discipline in vse to s posebnim ozirom na letošnje leto. Ni to baharija, ampak potrebno podčrtanje napram nam samim, obenem pa tudi spodbuda tistim, ki nas od daleč stoječ gledajo in opazujejo, pa se ne upajo k nam.

V teh-le besedah je bistvo vsega: moč, delo, disciplina. V znamenju teh besed je poleg prosvetnih tekem, vidnih po uspehu na izreden način tudi na zunaj, izražen njihov zunanji letošnji izraz: Stadionska prireditev, kölnska zmaga in podzvezna stafeta.

Stadionska prireditev in prireditev v Celju, s predidročimi tekmami za podzvezni prapor in splošnimi okrožnimi telovadnimi tekmami, je pokazala našo silo in moč, kölnski zmagovalci so poudarili delo naših telovadnic, podzvezna stafeta je znak silne discipline naših fantov?

Ali vse to ni nič?

In Stadion sam! Ali ne predstavlja naše neupogljive volje, naše nezlomljive energije, da ga dogradimo in pokažemo Ljubljani in Sloveniji in celemu svetu, da slovenski narod je — in ker hoče tudi biti, si gradi za

svoje sinove živ spomenik, ki bo več en klicar naše mladine in slovenskega Orla, ki ga gradi in ga bo dogradil. Ali naj član take organizacije ne bo ponosen?

Vsak član, ki je pravi Orel in ve, kaj pomeni samo en tak nastop, kot je bil stadionski, ena sama taka zmaga, kakor jo je slovenski Orel dosegel v Kölnu pred mednarodnim svetom, — se lahko s ponosom potrka na prsa: **to smo mi!**

Da, mi!

Kje je danes organizacija v Sloveniji in sploh v naši državi, ki zmore podobno stvar, kakor je bil tek Jesenice—Logatec? Ni je in je zlepa ne bo! To lahko trdimo brez pretiravanja. Na blizu 100 km dolgi progi postaviti okroglo 500 fantov ob določeni uri in na določenih mestih, pač ni lahko delo. Treba je poudariti: to je delo 500 ljudi, ki niso bili razvoženi z avtomobili po deželi, ampak so vstali neposredno iz svojih domov v obcestnem pasu, ter se zopet v svoje domove sami vrnili, četudi nekateri po več ur daleč. To zmore storiti le organizacija, ki ji je osnovno pravilo disciplina. Samo sila discipline je tisto, kar ustvarja podobne stvari. To brez dvoma stoji. In fant, ki je take organizacije član, lahko s ponosom poudari: **to smo mi!**

Fantje! Javnost nas bo cenila, kadar se bomo cenili sami! Nič prej. Kadar bo vsak naš član vedel, kaj je, — in bo tudi vidno in jasno vedeti dal, da je! — in bo hodil neustrašeno in ponosne glave povsod, koder ga vodi pot; kadar bo vsak član ob vsaki priliki krepko poudaril: Orel sem! — tedaj bo tisti, ki ni z nami, ampak proti nam, molče priznal: najsi so nasprotniki, fantje so pa! Vedo, kaj hočejo in kaj pomenijo!

Organizacija, ki v enem letu zapiše v svojo kroniko tako veliko stvari, tako priznanje in pa tudi priznanje vseh naših ljudi in posebno nas samih, res zasluži. In je vedna, da živi! In vsak mora biti ponosen, da je v njej zapisan, ponosen, da je njen član.

Zato pa, fantje, zavijajmo rokave in z jasnim čelom vsakomur v obraz pogledjmo in povejmo:

To smo mi!

Franjo Strah:

Suh list.

Zgodba fanta.

12. Kam?

Kam? — se je vprašal zunaj Peter.

Kam? — je klicalo in vpilo iz ranjene duše, kjer je skelela rana odkrite Cenetove besede: tudi ti si, Peter!

Prijel se je za glavo in se zazrl v jasno zvezdno noč.

Kam?!

Bil je razvnet do skrajne sile. Trpeče je glodalo v duši vse doživeto, vse tisto, kar je šlo v zadnjih mesecih mimo njega. Srečanje s Šimnom in prvi razgovor o Orlu, prvi obisk pri bratih v domu, zbadljivka v krčmi, razgovor pod jagnedi. Znova se je živo vmislil v tisti večer, ko mu je Šimen v nejasni besedi namignil: »Če si, dolgo ne boš...« In nocoj je iz nejasnega postalo jasno: »Tudi ti si, Peter!«

O, kako b rad, da bi se tale hip pogreznil v zemljo, da bi mu ne bilo nikdar več treba pogledati v oči tistim, ki so ga nocoj osramotili! Kaj bi dal, da ne bi bilo treba pogledati v obraz materi in ji odgovoriti na vprašanje, ki bo prišlo...!

Kje je tvoj dan... dan, ki si ga napovedal, Peter? Dan, ki si ga v razigranem veselju pričakoval in ga v prečudnem hrepenenju nosil v sebi! O Peter, Peter! Ali nisem resnice uganila, ko sem rekla, da kroj ni vse?

Počasi je stopal Peter, korak za korakom, brez cilja. Oddaljil se je iz vasi in se znašel med njivami. Okrog njega je bujno dehtelo cvetje nepokošene detelje. Pesem murnov se je ugodno jemala v sklad s tihim šumenjem trav, ki jih je rahel dih nočnega vetra pozibaval v lagodno valovanje.

Kot da se mu vse roga v obraz, je trpko občutil Peter. Kajti v njem je butalo vseprek in od vseposod.

Legel je kraj steze v rosno travo in si podložil glavo z rokami.

Kam?

Globoko je zavzdihnil in si bolan odgovoril: Ko bi kam imel...!

Zadnji čas je tako čudno kolebalo njegovo življenje, da sam ni vedel, kje bo končno obstal. Iz fantovske družbe pivec si je poiskal družbo fantov, ki niso iz omamne pijače sodili življenja. Zabave in razvedrila so si iskali drugod: sami iz sebe, medsebojno. V njih družbi je bil, a se ni znašel med njimi. Vse, kar je druge privlačevalo, je njega odbijalo.

Le kroj edini mu je bil tisto, kar nikdar nikomur biti ne sme: začetek in konec vsega. Zato je tako močno gorela v njem vera, da bo tistikrat Orel postal, ko si bo prvič rdečo srajco nadel. Zato je tako verno pričakoval dneva, ko bo smel stopiti med ljudi v ogrnjeni surki. V tisto uro se je vživel z vso silo svoje domišljije. In ravno zato ga je tako bolelo nocoj, da je v njem poleg vsega prevladovalo občutje osramočenca.

Kako skrbno je zbiral denar, da si je mogel kupiti kroj, kako težko je čakal tistega dneva, ko bo vsota dovolj velika — in vendar ne bo dočakal dneva, ki bi mu bil v zadoščenje in ponos. Nocoj je pokopano vse! Z enim samim stavkom je ubito vse veselo razpoloženje njegove mlade duše.

Zdaj je sam in izločen od vseh. Od svojih lastnih bratov izrinjen in ponižan. Saj to niso bratje, ampak... ampak — — —

Iz vasi sem je zaplaval fantovski vrisk in se razlil nad poljem pod svetlo ozvezdje, ki je sijalo nad njim.

Sunkoma se je dvignil Peter. Mahoma je vstalo v njem fantovstvo, tisto fantovstvo iz prejšnjih dob: razigrano, oholo, ponosno. Potisnil si je klobuk nazaj, rzapel si telovnik in si roke zapičil za pas... Zavriskal je polno in krepko, da je jeknilo nad poljem.

Nič več se ni spraševal: kam! — zakaj od nekod je zaklicalo tiho in mu prividno zašepetalo...

Nisem sam! Še nekaj imam, kar je moje in mi nobeden vzeti ne more in mi vzel ne bo. Tja grem!

V tako pozni uri še ni hodil za imenom, ki ga je izklicalo nocoj prvič iz grenkega doživetja in ne iz ljubezni — v še bolj grenko in slabotno uteho. Zavedel se je, da ne hodi ta večer, kakor je hodil tolikrat; kakor da ga je pred seboj sram, je stopal otopel in sklonjen v tla. Polona! Ime, ki ga je časih klicalo tako silno, močno, je zdaj nenadoma zamrlo in ostala je le še senca... senca, v katero se bo skrnil...

Kakor pošast iz neznanih dalj se je vkopala vanj skušnjava in sla, da je pospešil korak. In vedel je, da gre v imenu fantovstva za imenom, ki je njegovo vse, vse...

Pred vasjo je znova zavriskal, da je odjeknilo od vasi v sto odmevih. S tem si je korajžo dal. In še eno:

»Da bo vedela, da grem!«

Polona je likala dolgo v noč. Ravno je bila končala in upihnila luč, ko je začela prvi vrisk. Stresla se je.

»Kaj mu je nocoj, da se vrača nazaj! In tako pozno, kot še nikoli.«
Poslušnila je in vsa nemirna drhtela. Zdolaj je zašumelo, kmalu je nekaj potrkalo na okno.

Ni se oglasila. Tudi na drugi in tretji klic je molčala.

Znova je potrkalo.

»Jaz sem!«

»Da, ti! In zdaj! Sram te bodi!«

»Odpri, Polona!«

»Spat pojdi, čas je že!«

V njenem glasu je bilo nekaj odpornega, v silo močne volje vkleknjenega.

»Polona!« je zaklicalo zunaj, da se je Polona nehote stresla.

Ta klic je jeknil iz njega tako proseče in tako milo, da je skoraj premagal dekleta. Krčevito je zadrhtela, koj nato pa sklenila roke. Obrnila se je in pokleknila tik vzglavja.

Nad vzglavjem je visela podoba Matere božje, Device vseh devic. Ozrla se je bolno v njen obraz, zaupno in proseče je zašepetala edino besedo:

»Pomagaj!«

Zunaj je bilo mirno, skoraj pa je nekaj zaropotalo po tleh. Potem se je utrgala iz ust v noč beseda, ki je bila — gnusna kletev.

Kakor iz groze je Polona stegnila sklenjene roke v temotno podobo na steni, trpeče je zastokala in poprosila:

»Ali sem to zaslužila!«

V bolestnem krču je zajokala sirota in glava ji je kakor ubita zdrknila v blazine. Kakor dve izsušeni, odlomljeni veji sta se dvigali roki k podobi...

Solze so ji vrele po licih in močile mehko blazino. In vedel je Bog, kar ni vedel fant, videl je Nevidni, kar ni videl nobeden: solze dekleta, ki je zatajilo ljubezen, da je rešilo fanta... (Dalje prih.)

Vaclav Winkler:

Upanje.

Oče, jaz prosim samo
za žarek svellih dni,
vlij ga na našo grudo
in v duše ga nalij.

Ne za svellih dnevo^v žar,
(te vsak le v duši varje,)
le za rahle luči dar,
da zasijo nam zarje.

Le za rahel nežen up
v teh trdih, čudo hudih dneh,
da ne vzraste v nas obup,
da ne umre nam luč v očeh...

Dr. Gr. Rožman:

Na tekmi v Kölnu.

1. Večina bratov niti ni vedela, da se JOZ po šesterih zastopnikih, med njimi so bili trije tekmovalci, udeleži kakšne prireditve v inozemstvu. Ko so v dnevnem časopisju čitali veselo vest, da je Ivo Kermavner, naš zvezni načelnik, dosegel prvenstvo v dvanajsteroboju, so se vpraševali: Kaj pa je bilo v Kölnu?

Zveza nemških katoliških telovadcev in sportnikov, ki je stara šele 7 let, je priredila letos od 5. do 8. avgusta svoje druge državne tekme. JOZ je dobila zelo ljubeznivo povabilo, naj se udeleži tekem s celo vrsto ali pa vsaj s posameznimi tekmovalci in pa z zastopstvom predsedstva. Vabilu smo se odzvali. Vrste ni kazalo pošiljati, ker prvič so stroški razmeroma veliki, drugič pa tekme niso bile mednarodne, za to so inozemske vrste (italijanska, švicarska in holandska) tekmovala le med seboj, ne pa z nemškimi domačini. Naznamili pa smo šest udeležencev: tri tekmovalce: Kermavner, Lojk, Ulaga in tri zastopnike predsedstva: Ovsenek, Lekan, dr. Rožman. Šli smo tem rajši, ker so v prejšnjih stoletjih naši predniki tako radi romali v »Kelmorajn« in smo potemtakem mi hodili nekako po njihovih stopinjah in smo bili v Kölnu na tleh, ki so bila našim prednikom sveta. Tako so prišli slovenski Orli na tekme Deutsche Jugendkraft (DJK) v Köln.

2. Kaj je DJK? Katoliški Nemci do nedavnega niso imeli svojih lastnih telovadnih in sportnih društev, pač pa zelo razširjena mladinska in stanovska društva, ki so zlasti po vojni začela gojiti telesne vaje in razne sporte. Prelat Mosterts, vzorni in nadarjeni mladinski voditelj (umrl l. 1926), je ustanovil državno zvezo za gojitev telesnih vaj v katoliških društvih ter ji dal ime Deutsche Jugendkraft t. j. nemška mladinska moč. Zveza ima svoja potrjena pravila, posamezni odseki pa niso samostojna društva, ampak so — kakor je bilo pri nas pred osamosvojitvijo orlovskih odsekov — le odseki drugih katoliških društev. Vsak »Jugendkraftler« mora biti član kakega katoliškega društva. Pristopijo pa zvezi ali posamezni telovadni in sportni odseki, ali pa cela društva ozir. zveze društev kot take. N. pr. so pristopile v celoti k DJK zveza društev katoliških rokodelskih pomočnikov, zveza katoliških učiteljev Nemčije, zveza katoliških delavskih društev zapadne in vzhodne Nemčije itd. Na ta način šteje DJK nad sedem sto tisoč članov. Te številke pa z našo orlovsko statistiko nikakor ne moremo primerjati, ker v teh v DJK učlanjenih društvih in zvezah je na tisoče takih, ki ne gojijo ne sporta ne telovadbe.

Na čelu stoji telovadni prezes, ki je duhovnik, imenovan od škofa, in je obenem vrhovni vodja katoliških mladinskih društev.

Da se je sportno in telovadno gibanje med Nemci tako hitro in tako silno razvilo, je vzrok v tem, da Nemčija po mirovni pogodbi ne sme imeti stalne vojske. V slavnostni knjigi, ki je bila izdana za 2. državno tekmo, berem: »Danes ima nemški narod samo plačane vojake, sto tisoč po številu. Tako zvana jeklena kopel za moško moč in moško disciplino mu je odvzeta. Volja, telo jekleno utrditi, pa je v narodu ostala ista kot prej.« Zato pa se hoče narod utrditi v disciplini in telesni moči s sportom in telovadbo, ko mu sredstvo vojaške discipline in vojaškega drila ni več na razpolago. Orlovstvo pri nas ima višji pomen, ni samo »nadomestilo za vojaštvo«, ampak je priprava za vse javno delo.

V DJK veje duh narodne in državne samozavesti. Iz vseh govorov in nabitnic ob priliki kolinskih slovesnosti je zvenela vedno le ena misel, nemška radost, nemška nada, nemška bodočnost; mladina, vzgojena v DJK, bo nemški narod zopet dvignila in mu priborila v svetu prvo mesto.

Ako čutijo katoliški Nemci potrebo, vzgajati svojo mladino v izrazito narodnem duhu, tem večja je ta potreba pri nas, ki smo majhen narod, močnim sosedom v napatje. Za omladne ideje neke meglene nadnarodnosti pri nas ne sme biti polja. Pač nudimo radi svojo roko k mednarodnemu katoliškemu pobratimstvu, a le kot zavedni in svojih pravic se poslužujoči Slovenci in Jugoslovani. Nemški zgled me je še bolj prepričal, kako prav ima Orel, ko je vzel v svoj načrt predvsem narodno in državljansko vzgojo.

3. Tekme so bile glavni del prireditve in so imele zelo obširen obseg. Za lahko atletiko je bilo priglašanih 1150, za plavanje 374 in za stafetno plavanje 66, za deseterboj 81, za dvanajsterboj 210, za peterboj 47 in za deveterboj 213 tekmovalcev. Inozemci so smeli tekmovati samo v dvanajsterboju in v lahki atletiki, tekmovalnih vrst je bilo 23, inozemske tri. Poleg tega so bile še tekme v »igrah na trati«, t. j. v nogometu in raznih drugih igrah z žogo. Kljub ogromni udeležbi tekmovalcev so se tekme izvršile brezhibno po sporedu. Priznati moramo, da so Nemci mojstri v organizaciji tekem. Nobene resne pritožbe ni bilo slišati. Sodniki so bili deloma člani DJK, po večini pa so bili vzeti iz bolj nevtralne telovadne organizacije »Deutsche Turnerschaft« (nemško telovadništvo). Razmerje med obema organizacijama je strpljivo in tovariško. Ko gre za skupne cilje, druga drugo podpirata. Včasih pač pride krajevno kje ali tudi v njihovih glasilih do kakega spora ali prerekanja. Globjega nasprotstva pa ni.

Slovenski Orli v Kölnu.

(Od leve na desno stoje: br. Lojk, br. Ulaga s praporom O. P., br. Ovsenek, dr. Rožman, br. Kermavner, za njim br. Lekan. Desno so češki Orli.)

Orli so se udeležili tekem v dvanajsterboju in br. Lojk tudi v lahki atletiki. Že takoj v začetku tekem so imeli utemeljeno upanje na ugoden izid, vzbudili so s svojimi vajami občo pozornost sodnikov in občinstva. Zlasti br. Kermavner je žel občudovanje, fotografirali so ga in vzeli na film, da bodo tudi v kinu kazali njegovo mojstrstvo. Nobeden izmed ostalih 209 tekmovalcev ni mogel nadkriliti njegovih 204 točk. Najresnejši tekmeč Kermavnerjev je bil z 201 točko Monakovčan Jožef Niggel, ki je pa slovenskemu Orlu brez zavisti pristržno čestital na prvenstvu. Br. Ulaga si je takoj pri prvi vaji na drogu hudo ranil roko, nameraval je že odstopiti, a stisnil je zobe in kljub hudim bolečinam tekmoval v vseh nadaljnjih enajsterih panogah ter dosegel 5. mesto s 170 točkami. Br. Lojk je imel nesrečo. Pri skoku v višino ga je začel prijematati v nogi krč; to je bilo vzrok, da si je pri odskoku z bradlje nategnil v desni nogi kite.

Moral je odstopiti. Nastopiti pa naši trije tekmovalci niso smeli v svojih majcah, ker nimajo rokavov, kupiti so morali druge z dolgimi rokavi, ki so v Nemčiji običajne. Ni dvoma, da slovenski Orel v telovadbi mednarodno nekaj pomeni. Upoštevali nas bodo, kjerkoli bomo v tekmah nastopili. Ako bi bila Jugosl. sokolska zveza toliko strpljiva, kakor so n. pr. v Nemčiji »Turnerji«, da bi skupno z JOZ postavili državno telovadno vrsto na olimpijadi v Amsterdamu leta 1928., kakor to delajo druge države, prepričan sem, da bi stala taka vrsta na prvem mestu. S tem bi jugosl. Sokol res služil državi, s svojo odklonilno gesto pa onemogoča, da bi Jugoslovani prišli v svetovni telovadni tekmi na mesto, ki jim gre in ki bi bilo v čast vsej državi. V malenkostih smo veliki! Pa tudi državna oblast menda nima zadostnega pojma o pomenu mednarodnih ali celo svetovnih sportnih prireditev. (Konec prih.)

Radovan Hrastov:

Vitezi dejanj — — —

V tihi nedeljski večer enakomerno drdra vlak skozi temno ravan, monotono udarjajo kolesa ob železne tračnice.

Iz razsvetljenih voz se živo razlega slovenska pesem, veseli smeh in mladostna razigranost. Člani in članice naših orlovskih družin se vračajo s prireditve na svoje domove.

Sestra Marija stoji na hodniku železniškega voza sama, zamišljena ven v pokrajino, ki hiti mimo oken in njenih živih, črnih oči. Ločila se je od družbe, da bi se nagledala lepote te jesenske noči, da bi se potopila vsa v ta blaženi mir razoranih njiv in pokošenih travnikov. Na okno se je naslonila, da ji je kita las padla preko ram na prsa. Včasih se židana pentlja v laseh zalesketa v svitu svetiljke, kadar vlak švigne mimo čuvajnice.

Naenkrat začuti Marija, kako se nekdo rahlo dotakne njenih las; v tistem hipu se že okrene in vidi, da stoji pred njo visok fant, s smehom na licu:

»Pa tako sama, gospodična?«

Marija se zopet zagleda ven in nič ne odgovori. Fant pa jo še nagovarja:

»In tako zamišljena?«

Tudi zdaj nič odgovora.

»Pa še možka ste povrh vsega,« je bil fant že predrzen in jo spet pogladil po laseh.

»Pustite me, gospod!«

Toda fant se ne da odpoditi, vse bolj sili vanjo in jo nadleguje.

Tedaj se odpro vrata kupeja in na hodnik stopi brat Tone. Vidi Marijo in vidi vsiljivca vprav, ko se siloma nagne do njenega lica. Glasen krik se deklici izvije iz grla, Tone pa je ves hud in jezen in se komaj premaguje, da ne udari takoj.

»Kdo ste in kaj hočete?« vpraša ves nemiren.

»S kakšno pravico to vprašate?«

»V sorodu sem ž njo, ki ste ji vsiljivec. Isti kroj nosi, ko jaz.«

»In —?«

»Hočem in zahtevam, da se opravičite za dejanje, ki se poštenemu človeku ne spodobi.«

»Tako-o!«

»Da, tako! In to takoj, sicer si zadoščenja poiščem sam na način, ki vam ne bo ljub.« Z energičnim poudarkom je izrekel Tone te besede.

Izzivalen smeh jim je bil odgovor.

»Kmet...!«

»Da, čisto navaden kmet, če tako hočete!« se je Tone ponosno potrkal na prsi.

»Pfu!« je izustil fant in pljunil pred Toneta.

Tega Tone ni mogel več prenesti. Ozrl se je v Marijo, ki je molče opazovala ta odločen nastop. Vsa kri mu je stopila v lica in duša mu je velevala: pokaži, da si tudi v dejanju energičen, ko si v besedah!

In prej, ko se je izzivalec obrnil, da bi odšel, je stopil Tone korak naprej, pogledal ga ostro v oči, stisnil pesti in zobe v jezno besedo, ki je bila izzvana:

»Gospod, če je to vaša kultura — naša je takale!«

Krepko je zadela zaušnica fanta, da se je opotekel po hodniku. Potem je srdito skočil proti Tonetu, da bi vrnil na isti način; pa je ogenj Tonetovih oči tako plamteče zijal vanj, da je jasno govoril, kje bo zmaga in kraj. Isto so govorile tudi močne roke »kmeta« in odločne prsi njegove. — Zato je oklofutani fant samo siknil skozi zobe:

»Prokleti č...«

»Ne zinite —! Sicer me prisilite, da plačam tudi to psovko. Cena bo višja, kot je bila za prvo, to vam zagotavljam! Da boste vedeli, kdaj ste imeli opravka s fanti, ki so kmečki sinovi, pa imajo izobrazbe in ponosa več, kot pa vi, gosposki kavalirji! In da boste vedeli, da so Orli ljudje, ki se sramotiti ne dajo, posebno od ljudi ne, ki inteligenco merite in spoznavate le po šolnih in svilenih kravatah. In da boste vedeli, da so preveč umazane vaše roke, da bi se smele dotakniti dekleta, ki nosi orliški kroj; da si boste enkrat za vselej zapomnili, da je preveč čista bela barva orliške bluze in preveč sveto orliško krilo, da bi ga omadeževale roke človeka, kakor ste vi.«

In z mogočno gesto je Tone končal povelje:

»In sedaj — izginite!«

Potem se je obrnil k Mariji, ki ga je vsa hvaležna pogledala in se nasmehnila:

»Hvala, Tone!«

»Zakaj hvala, Marija! Ko sem moral tako in bi bil tudi, da nisi bila ti.«

»Pa vendar se čudim, da si mogel udariti.«

»Saj to ni lepo, vem. Nikjer nam ni zapisano, da si z roko delajmo pravico —; pa tudi to ni nikjer pisano, da si pustimo teptati čast naših deklet, ponos naših src, spoštovanje naših duš. Ne in stokrat ne! Če je kje, potem je tu najlepša prilika, da pokažemo, da nismo vitezi le po pisani besedi in programu, temveč da smo in bomo vedno tudi vitezi dejanj. To tembolj, kadar gre za čast našo in za čast našega kroja, ki je in mora biti vsakemu enako svet. In posebno še, če ta kroj nosi slabotna ženska, ki se sama braniti ne more. V tem se tudi razume naše viteštvo najbolj očitno: biti v pomoč in zaščito slabejšim in šibkejšim.«

Ostro je vlak zapiskal v gluho noč in obstal na domači postaji.

Ko so se pred kolodvorom zbrali vsi člani družine, si je Tone vesel ponovil lastne besede:

»Da, vitezi dejanj moramo biti!«

V srcu se mu je pa oglasilo, kakor skrivnostno razodetje:

»Kdo je nocoj srečnejši od mene?!«

*Sadje zrelo
rumeni,
listje velo
z vej šumi.*

*Sad obéri,
stresi z vej,
list naj žene
piš naprej!*

*Sadje zrelo:
naša slast,
zrna v sadju:
kal in rast.*

*V zemlji kal je
novih nad:
deblo, veje,
cvet in sad.*

*Zrna vsadi
v plodni vrt,
list leži naj
suh in strl!*

*Listov velih
ne vzbudiš,
naj jih nosi
vetra piš!*

*Kar življenskih
nima sil,
naj uniči
mraz nemil!*

*Listi suhi
naj umró,
drevju drugi
poženo!*

ORGANIZACIJA

F.:

Na delo za Stadion!

Najvelikopoznejši načrt, kar so jih zasnovali naši starejši bratje-Orli, je misel: zgradimo si Stadion. Misel se je realizirala. Čast začetnikom, čast podpornikom, čast vsakemu Orlu, ki je imel moč požrtvovalnosti in ki je iz svoje male odsekovne edinice malo pogledal tudi vun, preko domačih mejnikov — na Stadion.

3. julija 1927. smo videli v Ljubljani ta naš novi skupni dom na prostem — Stadion, ki bo v prihodnjih letih naše zbirališče, središče. Videli smo zgradbo, ki bo v bodočnosti sprejemala slovesno slovenski narod, ki bo ob največjih svečanostih — dokumentirala svoj obstoj, svojo silo in moč, svoj katoliški program.

A videli smo, da je Stadion takorekoč še v začetnem stanju. Pač vemo, kolik prostor bo obsegal. Ne vemo pa, kako bo znotraj urejen. O tem še ni sledu.

Zato vstaja in iz vseh nas mora vstati klic: naprej! Saj smo stopili že višje. Tudi to delo se je že začelo. Po vseh odsekih smo spet dobili poziv: stori, kar moreš, da dobi naš Stadion prirastek, svoj najlepši in najmogočnejši cvet: portal in areno.

Ali se bo okinčal kot slovenski fant vsako nedeljo z rdečim nagljem, jasnim očesom in vedrim, ponosnim čelom?

Praviš: ne verjamem.

A prepričaj samega sebe: mora se! Saj bo to naš ponos, ponos Orla, ponos Slovenca, države.

Praviš, brat predsednik: Odbor ne more vsega!

Če dobiš v odsek 100 srečk, je delo mogoče res težko izvedljivo. Ali pomisli: poleg odbornikov je v odseku vendar še deset, dvajset, trideset drugih fantov. Kaj pa ti? Ali ti niso Orli?

Ne separatizem, delitev dela je tu na mestu, je potrebna, je vzgojna. Predsednik! Sklenite na seji, da mora prodati vsak član dve, tri, pet srečk in stvar bo lahka, bo urejena. Da, srečk bo še zmanjkalo!

Zgled: pri nas (nekje v »provinci«, kjer nikakor nismo v deveti deželi!) smo ubrali to pot: In vedi: vsak član je vzel tri, nekateri po pet, eden 13, drugi 25. V 5 urah jih je eden, ki ima do Orla veselje, prodal 35. In ta eden je tujec v kraju, nepoznan, preprost obrtniški pomočnik.

Predsednik! Odborniki s teboj vred dobivajo že jasnejša lica, saj delo pada z njih ramen. Ne! Odbor bodi vzor in drugi naj korakajo za kažipoti.

Tri, pet srečk bo pač vsak prodal. Saj imaš ti očeta, sestro-šiviljo, brata, ki zasluži. Drugi spet dela v obrti, v tovarni. Odbor jih mora ponuditi podpornim članom itd. itd. Tako bo vsak oddal odkazano mu število naprej in morda prišel iskat še nove srečke.

Ne smeš pa samo oddajati. Zavedaj se, da človek še rajši vzame, kakor da. Zato bodi nas vseh dolžnost: prodajmo vse srečke, kar jih imamo. Končno pa žrtvuj vsak sam zase tudi eno. In dobili bomo že lep rezultat samo pri članih.

In Podzveza bo vesela naših poročil, ki bodo prihajala od posameznih, a prišla od vseh odsekov pravočasno. Le tako se bo zgodilo, da bodo vse srečke že predčasno v prometu.

Prvi december bo in mora biti nova etapa, že visok klin na lestvici za Stadion!

Zato napreji! Hitimo, bodrimo druge! Delo nam bo v veselje. In ne bomo se bali, če Podzveza pozneje odpre tretjič vir za sredstva.

Izpiti in poslovanja.

Izpiti iz poslovanja so se v naši organizaciji prvič uvedli leta 1925. Od tedaj do danes je došlo k tem izpitom 129 članov. Imena članov, ki so delali poslovne izpite v letu 1925, so navedena v »Mladosti« 1925, št. 7, str. 116 sl.

V letih 1926 in 1927 je došlo k izpitom 55 članov, in sicer je od teh 11 članov, ki so že imeli izpite iz posameznih predmetov, sedaj naredilo izpit še iz drugih predmetov, tako da imajo sedaj poln poslovni izpit; 44 pa je bilo novih članov.

Tajniški izpit je v zadnjih dveh letih delalo 44 članov, od katerih ga je napravilo 23 s prav dobrim uspehom, 15 z dobrim in 5 z zadostnim; en član je dobil nezadostno.

Izpit iz Čebelice je delalo 35 članov, od katerih ga je napravilo 19 s prav dobrim, 13 z dobrim in 2 z zadostnim uspehom; en član je dobil nezadostno.

Izpit iz Blagajnika je delalo 51 članov, od katerih ga je napravilo 29 s prav dobrim, 18 z dobrim in 3 z zadostnim uspehom; en član je dobil nezadostno.

Izpit iz Poslovnika je delalo 48 članov, od katerih ga je napravilo 37 s prav dobrim, 10 z dobrim, 1 z zadostnim uspehom.

Članov, ki so dovršili izpit iz Tajnika, Čebelice, Blagajnika in Poslovnika, in imajo torej poln poslovni izpit, je 39. Ti so: Bajde Franc (Vače), Bahor Franc (Črnomelj), Benedik Janko (Kranj), Bevc Alojzij (Št. Peter pri Novem mestu), Brumen Anton (Križevci), Dobnikar Ivan (Kranj), Gorišek Ivan (Vojnik), Grahek Stanko (Črnomelj), Hajsinger Josip (Celje), Horvat Ivan (Šmihel), Jeromen Janko (Ježica), Jurač Jože (Prevalje), Kamin Matija (Čatež), Kavka Janez (Dob), Kek Karel (Sv. Marjeta), Knafeljc Stanko (Šmihel pri Novem mestu), Kos Karel (Vojnik), Kostenjevec Alojz (Ptuj), Kravcar Martin (Trebnje), Kusterle Peter (Prevalje), Lakovnik Jože (Prevalje), Lužar Franc (Št. Peter pri Novem mestu), Miklavžin Anton (Žalec), Milek Anton (Črnomelj), Munda Jožef (Sv. Tomaž), Pelko Franc (Novo mesto), Pintarič Anton (Sv. Tomaž), Plut Anton (Črnomelj), Pondrk Janez (Sv. Tomaž), Prešeren Jože (Šmihel pri Novem mestu), Prevovnik Leopold (Prevalje), Rame Franc (Žižki), Rižner Franc (Sv. Marjeta), Sitar Jernej (Šmihel pri Novem mestu), Slabe Franc (Kranj), Šeruga Lovro (Sv. Tomaž), Škoda Viktor (Čatež), Stuhec Anton (Novo mesto), Žižek Dragotin (Žižki).

Izpit iz Tajnika, Blagajnika in Poslovnika sta napravila: Blagovič Janez (Žižki) in Kordiš Janez (Loški potok).

Izpit iz Čebelice, Blagajnika in Poslovnika je napravil Šimenc Anton (Dol pri Ljubljani).

Izpit iz Blagajnika in Poslovnika so napravili: Jeromen Ivan (Ježica), Markič Peter (Naklo) in Pogačar Janez (Komenda).

Izpit iz Čebelice in Blagajnika sta naredila: Čuš Jožef (Sv. Jurij ob Ščavnici) in Stuhec Anton (Novo mesto).

Izpit iz Tajnika in Čebelice je naredil Zakrajšek Janez (Trebnje).

Izpit iz Tajnika in Poslovnika je naredil Rantaša Matej (Sv. Jurij ob Ščavnici).

Izpit iz Tajnika in Blagajnika je napravil Černivec Josip (Ljubljana).

Iz Tajnika so napravili izpit: Cvar Ivan (Ljubljana), Cvar Jože (Ljubljana), Ivančič Milan (Brežice), Lah Franc (Ježica), Potočnik Anton (Stara Loka), Poženel Jožef (Jesenice), Tičar Janko (Jesenice), Velepčič Janko (Sv. Helena), Zupančič Niko (Brežice), Žebot I. (dijaški Orel Maribor).

Iz Blagajnika sta napravila izpit: Markelj Rudolf (Kranj) in Potočnik Tone (Stara Loka).

Iz Poslovnika so napravili izpit: Plut Stanko (dijaški Orel Kranj), Potočnik Mihael (dijaški Orel Kranj) in Skubic Pepe (Črnomelj).

Lepo število dobro uspeh izpitov iz poslovanja naj da poguma še drugim članom, zlasti članom iz odsekov, v katerih še nihče nima poslovnih izpitov, da se takoj začno pripravljati za izpite v prihodnjem poslovnem letu.

Priloga za poslovne izpite je zelo olajšana, ker je vsa tvarina zbrana v knjižici z naslovom »Vprašanja in naloge pri poslovnih izpiti«, ki je izšla kot 23. zvezek Orlovske knjižnice in stane s poštnino vred 4 Din, in ker se izpiti lahko polagajo za vsak posamezen predmet v različnem času. Treba je le nekaj dobre volje in pa vztrajnosti.

Pomen poslovnih izpitov je zelo velik za posamezne člane, bodisi v organizaciji sami, bodisi tudi izven nje. Delo v orlovski organizaciji je tako obširno in tako mnogovrstno, da je mogoč uspeh in napredek samo potem točnega, rednega in pravilnega poslovanja. Zato naj bi vsak odsek preskrbel, da bo imel za odbornike člane s poslovnimi izpiti.

Pa tudi sicer bo vsak član v svojem življenju imel veliko koristi od poslovnih izpitov, ker brez pravilnega poslovanja je vsak napredek v katerekoli vrste gospodarstvu nemogoč.

Torej, bratje, pogumno na delo, zakaj trud vam bo stotero poplačan!

Sportni pregled.

Velikanske nove stadione gradijo, v Bruslju v Belgiji za 100.000 gledavcev, v Los Angeles v Ameriki s 85.000 sedeži. 21. julija smo priobčili v »Slovenec« majhen članček za tiste, ki gradijo stadione in sportna igrišča. Tam smo 29. julija pisali tudi o rajstnih letnicah nekaterih modernih sportnih panog.

Argentinci so premagali Urugvajce 1:0. Drugo leto bodo prišli Urugvajci v Evropo, v Amsterdam, da branijo tukaj svoj naslov olimpijskega nogometnega prvaka. — Srednjeevropske države Češkoslovaška, Avstrija, Jugoslavija in Ogrska, se borijo za srednjeevropski pokal. Vse kaže, da bo prišel na Češko.

Prvaki tenisa se pa borijo za Davisov pokal. Ko bo prišla »Mladost« naročnikom v roke, bo tekma že končana in dnevno časopisje vam bo poročalo, ali so si pokal priborili Francozi ali Amerikanci.

Francozi priredijo vsako leto kolesarsko dirko »koli Francijec«. Letošnja proga je bila dolga 5321 km; od 116 kolesarjev jih je prevozilo vso razdaljo 40, zmagal je mladi Luksemburčan Frantz, v 198 urah 16 minutah in 42 sek.; tekma se vrši približno en mesec. Glej članek v

»Slovenec« od 16. julija. — V Parizu so dirkali za vodnikom neprestano 24 ur; prvi je bil Francoz Barthelemy, ki je prevozil 924½ km. — V Kölnu, Elberfeldu in na Nürburgringu so se pa izvojevala svetovna kolesarska prvenstva. V Kölnu sta na 1 km zmagala nemški amater Engel in francoski profesional Michard, v Elberfeldu je prevozil Belgijec Linart 100 km v 1 uri 8 min. in 43 sekundah (na dirkališču seveda, za vodnikom), na Nürburgringu je pa po cesti, po samih ovinkih in klancih, vozil Italijan Binda 184 km v 6 urah 37 min. in 29.4 sek. O Nürburgringu preberi članek v »Slov.« od 30. julija, o svetovnih prvenstvenih tekmah pa članke od 15. 7., 20. 7. in 27. 8. — Iz Pariza v Bruselj je po cesti 318 km; Frantz jih je prevozil v 9 urah 27 min. 15 sek., 33.64 km na uro. Iz Pariza v Rennes je pa vozil 395 km Decorte v 13 urah in 22 minutah; 18 dirkačev za njim je prišlo naenkrat na cilj, v 13:23:52. Pri Gentu v Belgiji je vozil Binda 100 km po cesti v 2:53:45. Štiridnevno dirko »po Ogrski«, 772 km, je dobil Vida, v 30 urah in 36 minutah.

O ljubeljskih avtomobilnih tekmah glej članek v »Slov.« od 17. avgusta. O avtomobilnih dirkališčih na Francoskem, Nemškem itd. je pa izšel članek 5. avgusta. —

Čehinja Junkova je v Parizu prevozila 50 km v 25 min. in 55,8 sek.; to bi dalo na uro skoraj 116 km. Eno rundo je vozila tako hitro, da bi prišlo na uro 122½ km.

Aviatikov čez Atlantik je toliko, da se ne spleča več govoriti o njih. Od vseh in med vsemi največji je še zmeraj Lindbergh. — Sedaj bodo kmalu zgradili več umetnih otokov v morju, ki bodo služili aeroplanom na potu iz Evrope v Ameriko kot postajališča. — Doslej najdaljši polet brez prestanka sta napravila ameriška letavca Chamberlin in Levine, natančno 6294 km. — Francoski aviatik Callizo se je dvignil okoli 13.000 m visoko v zrak, toliko kot doslej še nikdo. Dosedanji višinski rekord je imel on sam, znašal je 12.442 metrov.

Od plavanja po zraku prehajamo k plavanju po vodi. Vse polno novega beremo. Čez Kanal, ožino med Francosko in Angleško, se zaganjajo cele jate plavačev in plavalk, pa nimajo sreče. Drug za drugim zlezejo ven ali jih pa morajo drugi zveličati ven. Tako na primer 65 let starega Nemca dr. Schiffa, ki je vztrajal v mrzli vodi nad 7 ur. Plavali sta tudi 18 letni dvojčici Zitenfeld. Edini, ki se mu je letos poskus posrečil, je bil 23 letni angleški pisarniški pomočnik Temine; porabil je 14 ur in 37 minut. — Znani Nemeec Vierkötter je plaval v Ameriki dvakrat na dolge razdalje; prvič v jezeru George, ko je šlo na 24 milj ali 38.624 km, drugič v jezeru Ontario, 21 milj ali 33.796 km. Pri prvi tekmi V. ni imel sreče in je zmagal Amerikanec Keating, v 16 urah in 47 minutah in 12 sekundah; pri drugi tekmi je pa zmagal V., v 11 urah 42 minutah in 12 sekundah. Dobil je zato nagrado 30.000 dolarjev; Francoz Michel, ki je prišel drugi na cilj, je dobil 15.000 dolarjev. — 17 let stara Danka Edita Jensen je plavala pri otoku Fehmarn 22 km v 10 urah in 32 min., čez preliv Oere pa 25 km v 12:50. — Po Donavi navzdol je plaval 19 letni Dunajčan Bernat 107 km v 10 urah in 5 min., 201 km v 21 urah, Henius pa 133 km v 13 urah in 45 min. —

V Bologni (Italija) so se vršile od 28. avg. do 4. septembra evropske plavalne tekme. Omenimo zlasti Šveda Arne Borga, ki je plaval 800 m v 10 min. in 9 sek., 1000 m v 12:44, 1500 m pa v 19:07,2; Borg je prvi, ki je preplaval 1500 m pod 20 minutami. V Belgradu so se po izvojevala slovaške prvenstvene tekme; Cehi so si priborili 242 točk, Jugoslovani 174, Poljaki 94. Senjanović je plaval 100 m v 1:09,2 (1 min. 9,2 sek), Rojčeva v 1:29. — Znani ameriški plavač Weissmueller je pa plaval 100 m v 58,2 sek., 804-665 m v 10 min. 22,2 sek. Omenimo še Američanko Etel Gary, 400 m v 5:3, in Holandko Türk, 100 m na hrbitu v 1:22! — O slovenskih plavalnih tekmah glej »Slov.« od 2. avgusta.

Na jezeru Como v Italiji so se izvojevala evropska veslaška prvenstva. Italijani so si priborili 6 zmag, Švicarji 1, drugi 0.

Sloviti atlet Rigoulot je potegnil z desnico 107½ kg, nov svetovni rekord, in je ponovil svoj obojeročni sunek 175 kg. Dunajčan Haas, lahka teža, je z desnico potegnil 83 kg, svet. rekord. Dunajčan Hipfinger, lahka srednja teža (od 67½ do 75 kg) je z desnico na ramo dejal in kvišku sunil 102½ kg, obojeročno pa 140½ kg, dva nova svet. rekorda. Hipfingerja imenujejo Francozi »drugega Rigoulota«.

Španski bokser Paolino je zdelal nekdanj tako strahovitega Willsa v 4. rundi k. o., a je bil v boju z Delaneyem v 7. rundi diskvalificiran; Paolino je dobil za ta 20 minutni boj 1.400.000 Din, Delaney 1.600.000. — 25 letni črnc Godfrey je pohrustal Maloneya že v prvi rundi k. o. — 32 letni Dempsey je v 7. rundi zdelal 25 letnega Sharkeya, tudi z k. o. Gledavec je bilo 80.000, med njimi 5000 žensk. Dempsey je zaslužil za 20 minutno »delo« 253.000 dolarjev, Sharkey 207.000, prireditelj boja Tex Rickard pa 450.000 dolarjev. 28. t. m se bori D. s Tunneyem za svetovno boksersko prvenstvo.

IZ KRAJA — V KRAJ

Savinjsko orlovsko okrožje.

Za 31. julij t. l. je bil po sklepu okrožne seje napovedan orlovski dan v Šoštanj. Odsek Šoštanj je prevzel preskrbo in napravu telovadišča in šotorov. Okrožni odbor pa agitacijo potom br. podpredsednika, v časopisju in po odsekih. Na seji dne 16. junija so se določile skupne pogodbe z odsekom in priprave so se začele. Odbor je sklenil, da mora ta dan izpasti zares častno za naše okrožje. Priprave so pokazale, da se bo ta sklep tudi izpolnil. Domači fantje Orli so postavili tri vitke in visoke mlaje ob vohu na telovadišče. — Končno se je približal za-

želeni dan. Solnce se je prijazno posmejalaizza gor. Nastopil je prekrasen dan. Ob 9 se je razvil od župne cerkve z godbo na čelu sprevod k sprejetju na kolodvor. Po prihodu vlaka je pozdravil došle brate in sestre iz Savinjske doline ter goste v vznepenem govoru br. predsednik šoštanjkega odseka Lojze Satler na konju. Nato se je razvil krasen sprevod z dvema praporoma, kolezarji in štirimi konjeniki na čelu skozi mesto mimo hotela »Union« in meščanske šole proti župni cerkvi. Pri vohu na telovadišče je sprejel brate Orle lično ozaljšan slavolok med dvema mlajema s srebrnim orlom v sre-

dini. Sv. mašo na prostem je daroval in tudi pridigal g. dekan mons. Ivan Rotner iz Škal, ki je v krasnem govoru vzdobujal člane in članice k čednostnemu in treznemu življenju. Takoj po končanem opravilu je otvoril zborovanje na prostem br. okrož. predsednik Štukovnik Franc. Navzoče zborovalce so pozdravili domači župan Dermol in domači g. župnik Gril. Slavnostni govor je imel g. Marko Novak iz Družmirja. Za tem je sledila skušnja za popoldanski nastop. — Proti 2. uri popoldne so se že začele vsipavati na telovadišče posamezne gruče ljudi. Prihod sploh ni prenehal do 5. ure popoldne. Obisk ljudstva se je cenil na 2000. Ob 3. uri je ob zvokih domače godbe prikorakalo na telovadišče lepo število članic, pod vodstvom srenjske načelnice Tilke Satler. Te so izvajale proste vaje za l. 1926. res dobro in žele za svoj nastop med občinstvom bučen aplavz. Pozornost ljudstva so vzbudile šoštanjske mladenske s svojimi težkimi vajami v trojicah; poznalo se je, da so se vaje zares dobro naučile. Vrlo in čilo so se postavili tudi mlade s svojimi prožnimi vajami. Višek vsega pa je bila orodna telovadba članov na drogu in bradlji. Občudovanje med občinstvom je vzbudil zlasti skok s palico. Dobro so se postavili tudi člani odseka Velenje s težkimi jeseniškimi skupinami in jih tudi strumno in hitro izvajali. Ljudem se je jako dopadla ljubka igra gojenj »Trnuljčica«. Govor med popoldanskim nastopom je imel g. Peršuh iz Celja. Za tem je pozdravil zbrane Orle in Orlice med govorom na telovadnem prostoru br. Vipotnik in nam prinesel pozdrave v imenu celjskega okrožja. Po igri »Trnuljčica« je sledila zadnja točka dnevnega reda: proste vaje članov za l. 1927. Pestro sliko je nudil prihod članov na telovadišče, pod vodstvom okrož. načelnika br. Antona Oštirja, in s praporoma na čelu. Proste vaje je izvajalo 58 telovadcev strumno in enotno; občinstvo jih je ob odhodu navdušeno pozdravilo. Upamo, da je spored po svoji pestrosti nudil obiskovalcem dovolj užitka, posebno še vsled tega, ker je inspicijent br. Jan Mihael vestno vršil svojo nalogo in ni bilo med posameznimi točkami tistih mučnih pavz, ki napravijo na gledalce jako slab vtis. — Tako se je končal ta naš orlovski dan in upamo, da bo ostal v

dobrem spominu vsem članom kakor gostom in da bodo ob priliki blagoslovljenja našega »Slomškovega doma« zopet radi prihiteli v naš prijazen Šoštanj iz cele savinjske in šaleške doline. Torej na svidenje! — Bog živi!

Belgrad.

Prisrčne bratske pozdrave Vam pošiljam, bratje, tja v srečni in ponosni dom (Središče ob Dravi), zgrajen po trudapolnem delu. Poteka že tretji mesec, kar sem se poslovil od Vas in zamenjal telovadno orodje, ponosno povelje načelnika, bratske zapovedi in odredbe odbora s trdo ter v srce rezajočo vojaško komando. Bratje! Težke čase in preizkušnje doživlja vojak-novinec. Disciplina in strogost je v vseh ozirih večja, kot si to more misliti oni, ki vojaškega življenja ni izkusil. Toda fantu, ki je discipline vajen že iz orlovske organizacije, je vse to le igrača. Svetujem Vam, bratje, ki pridete drugo leto za nami, da se z vso vnemo pripravljate na vojaški stan. Ubogajte načelnika in predpostavljene, vsako delo izvršite z veseljem in točno in marsikatera zaušnica bo šla mimo Vas. Posebno kot Slovence Vas bodo preizkušali, mogoče celo zapostavljali. Toda le korajžno in ponosno naprej, ter pokažite svojim vojaškim tovarišem (žal, bo treba včasih tudi slovenskim fantom!), da ste se vzgajali v orlovski organizaciji. — Slovencev iz mariborskega okrožja nas je tukaj osem. Smo vsi v eni četi. Na žalost ni mojega mišljenja nobeden. Vendar si prizadevam, da jih sčasoma speljem na pravo pot. Trudil sem se veliko, da sem jih odvadil grde navade preklinjanja. Naučil sem jih že pesem »Dok je nama«, da jo včasih zapojemo in si tako v duhu predstavljamo one srečne urice, ko sem pel med Vami v telovadnici. Če Bog da, bomo po odsluženem roku še zapeli katero v naši krasni dvorani. — V četi imamo oficirja, ki se zelo zanima za telovadbo. Takoj po prihodu nas je vprašal, če je kateri telovadec. Jaz sem se takoj javil ter tudi povedal, kje sem se telovadbe učil. Povem Vam, da me zelo upošteva, kar mi kot vojaku gotovo ne škoduje. — Zeleč Vam na letošnjih prireditvah obilo sreče in uspeha, ključem prepki: Bog živi! Vaš brat Franc Kovačič.

OD SRCA DO SRCA

Orlovska pisma.

Ljubi Andrejček!

Od prijateljev zaupane stvari ni da bi pripovedoval okrog. Svete so mi. A če Ti zaupam, kar mi je te dni pripovedoval Kvasov Tone, bo njemu samo v čast. Gre namreč za zgodbo fantovskega viteštva in boš komaj verjel, koliko prilike za viteštvo se nudi njemu, ki jo hoče izrabiti.

Poslušaj Tonetovo zgodbo!

Zadnje nedeljo grem kot navadno k deseti maši. Že je povabil od fare veliki zvon. Spešim korak v jasen solnčni dan, ki se umiva v jutranji megli. V nedeljo sem vedno dobre volje, kaj šele takrat, ko sem ves nov, od glave do pete! Čutim se svežega, kakor nagelj na mojih prsih, ki se mi še bolje poda, kakor cigara v ustih. Tako jo režem.

praznično razpoložen po bregu nizdol, zrak pa mehak in opojen, ves poln ajdovega vonja: kar vidim, kako sine pred mano bela ruta. Katrica! Šmentana reč! Skupaj pojdeva preko polja in gozda do same cerkve.

Hoj! Hoj! Katrica ne čuje. Kakor srna urnih nog drobi po stezi, vilko se pozibava kakor breza v vetru. Rad jo vidim, Katrico, njene, kot črne jagode temne oči in lica, sveža in zdrava kakor mak v žilu. Taka je moja misel, da bo Katrica nekoč še moja, če bo sreča zdravarje imela. Hočem jo poklicati, a prav tedaj zaslišim za sabo vesel deklinški smeh. Vidim, kako prihaja iz gozda gruča deklet in hili v cerkev.

Kaj naj storim? Če ustavim Katrico, bodo videli in če greva skupaj, bodo stikali glave. Bilo bi lepa, kajpada, in postavil bi se v novi obleki. Pa nič! Kakor hitro naju vidijo skupaj, jo bodo držili in radi mene ne bo imela miru. Fant, samoljubje v kraj in bodi mož! Tako sklenem, umerim korak tako, da me je Katrica daleč prehitela.

S tem je bil dan začetek zanimivega dne. Kar nekam dobre volje sem postal, morda še bolj, kakor če bi bila Katrica ob moji strani. Pred cerkvi jo je sprejela gruča fantov, hrupna in glasna, prečenjujoč mimoidoča dekleta. — Najglasnejši je bil seveda zopet Nežin Korel, ki je zbijal prav osladno svoje neslane in bedaste žale. — Nekateri so mu pomagali. Meni pa se tako početje gabi. Čutim, kako se upira vse v meni, da bi na tak način žalil poštena dekleta, ki se niti braniti ne morejo. — Zjezilo me je, ko sem slišal širokoustnega Korla in kakor hitro se je lotil onih deklet, ki so šle za mano, sem mu jo tudi že vrgel v obraz, naravnost in glasno, da so vsi slišali: Glej ga, kakor mešetar na sejmu! — Vse je bušilo v smeh, a tokrat na Korlov račun. Ošnil me je s srditim pogledom. A kaj meni mar figovec, ki nima niti čula, da bi spoštoval žensko čast.

Tako sem se tisto nedeljo že drugič postavil. A še mi je bilo treba prav iste nedelje preстати preizkušnjo, naravnost kočljivo za mojo fantovsko čast. Da povem v eni besedi: Katrica je prišla na obisk! Ne k meni, pač pa k sestri, s katero sta si dobri. Saj veš, da se imajo dekleta vedno zelo veliko pomeniti. Mislil sem, da je prav, če se pridružim in kavalirim. V vrtni ulici je luštkan prostorček, kot nalašč za nedeljski oddih.

Sredi najživahnejšega govora je morala sestra v mlin, da nasuje praznim kolesom. Katrica se je delala, kakor do hoče tudi iti, pa se je le zamotila za nekaj minut. Ostala sva sama. Pogovor se je začel zatikati in je končno čisto obstal. Ne vem, kako mi je spričo Katrice. Beseda mi poide in čulim se v zadregi. Nič pametnega mi ne pride na misel, le stvari, ki se o njih menijo šolarji. Bojim se, da me ima za zelo zabitega. Ampak njej se menda ravno tako godi. Bila je rdeča kot gavtroža na njenih prsih. Ah, rdeča gavtroža! Ti rešilna rožica, katere sem se oklenil v skrajni zadregi in poprosil Katrico, da mi jo da! Dekle je še bolj zardelo, a nalo seglo po cvetko in mi jo dalo.

Čutil sem, da je to njen slabi trenutek, ko je človek kakor igrača v objemu temnih sil. Vroč val krvi mi je tisti hip planil k srcu. Hotel sem jo prijeti za njeno belo roko, v kateri je drgetala vrtnica in si jo priviti na prsi. V glavi je postalo prazno in temno, že sem čutil, kako izgubljam moč in pešam...

A v tem hipu sem se domislil — kar nenadno — zgodbe dekleta, ki je čisto propadlo in to radi enega samega moškega poljuba. Saj Ti je morda znana, sicer Ti jo povem v enem stavku. Prvi skupni sprehod v poletni večer. Fanta omreži vabljiva ženskost dekleta, da se ne more več premagati in poljubi svojo miljenko. Prvič in zadnjič! Nikdar več nista šla skupaj na sprehod. Ne vem, kaj je prišlo vmes, fant je uvidel, da dekle ni zanj in je pretrgal, čeprav po težkih srčnih bojih z njo vsako vez. Toda dekle si je iz maščevanja izbralo drugega častilca. A ne za dolgo, skoraj se je moral umakniti drugemu tekmecu, a ta tretjemu in tako je šla reva iz rok v roke. Dekle je postalo čisto fantovsko, hitro je šlo z njo navzdol. Vse to je moral gledati njen prvi ljubljenec, ki je mislil pošteno z dekletom. Sedaj pa je doživljal, kako propada ideal, ki ga je hotel on nekoč povesti pred ollar, kako gine lepota srca, ki jo je nekoč tako občudoval. Kaka zavest, ki je glodala v duši tega mladega človeka ob misli, da je bil vprav on tisti, ki je najbrž sprožil kamen, ki je drvel tako usodno v prepad.

Kakor hitro sem se spomnil na to zgodbo, me je premagala ljubezen do Katrice. Preveč jo imam rad in preveč jo spoštujem, da bi ji na ta način škodoval. Obvladal sem se. Vzel sem rožo in le to sem dejal: Hvala Katrica, a te smem spremiti? — Pri tem sem stopil že iz ulice. Ni marala mojega spremstva, ampak je urno odbrzela za sestro.

Zmagovalec! Občutek, kakor ga še nisem občutil do tedaj in ki je slajši kot ljubezen, je objel moje srce: zavest ponosa in moči. Vedel sem, da sem obvaroval sebe in njo. Da, tudi njo! Bil sem tudi njen angel varuh! Jaz hočem nedotaknjeno dekle!

Zmagovalec! Vrtnica je dehtela na prsih, jaz pa sem zavriskal v večerne zarje iz polnih prs in pljuč, da je šel jek preko deset vrhov.

Zgodbe je konec. Samo Tonetu sem dolžan odgovora. Nazadnje me je namreč vprašal: Povej, sem bil li vitez? Jaz sem mu samo molče stisnil roko. Pa odgovori Ti, prijatelj!

Prisrčno pozdravljen!

Ves Troj Amal.

Pismo uredniku.

Gospod urednik!

Občudujoč prekrasni članek brata Janeza »Na vpadku« v 7. številki »Mladosti«, se ne morem otresti skušnjave, da bi svoje veselje nad globokimi mislimi tudi na zunaj pokazal. Zato prilagam temu pismu skromnih 5 dolarjev za stadion. Morda s tem opozorim koga, da bo bral, če še ni, ali bolj premišljeno bral, nego je. V tujini se umestnost članka še bolj spozna.

Iskreno rad bi poslal več, fisočake, milijon — — — toda saj pri Vas ne verjamete, da je siromaštvo doma tudi v Ameriki.

Napredka orlovstva sem pa v duo duše vesel.

Bog živi! Br. Nardžič.

(Dragi br. Nardžič! S pismom si nas dvakrat razveselil. Tudi si nam pregnal strah, da si nas — nekdam tako drage Ti Orle — pozabil. Zato iskrena Ti hvala! In še za prelepi »pildek«, ki si ga priložil. Da bi jih imeli kaj več —! Pa to ni ne v Tvoji, ne v naši moči! — Bodi lepo pozdravljen in se še kaj oglasi! Tudi br. Janez Te pozdravlja in Ti je hvaležen. Bog živi! — Urednik.)

TO ————— IN ————— ONO

Lojze:

Naši pritrkovavci.

(Dalje.)

Triglasno:			Štiriglasno:			Stoječe melodije:					
						Triglasno:			Štiriglasno:		
1323	123223	133223	122344	134323	144233	121233	223311	321233	323442	232334	434132
1323	123223	133223	133244	123424	132243	221213	213321	321233	123443	232334	321412
1233	132332	122332	133244	134323	132243	112332	332113	112311	211213	114412	434132
1233	132332	122332	122344	123424	144233	132313	231212	112311	132114	114412	321412
	123233			133224			213213			343213	
	132322			132434			322113			112234	
	123233			134224			213213			314422	
	132322			133224			322113			122133	

Tolmačev nabiralnik.

Fiasko: slab izid, polom;
montura: vojaška oprava, obleka;
komerz: občevanje, slavnostni družabni večer;
garnizija: vojaška posadka;
granata: topovska krogla;
plebiscit: ljudsko glasovanje;
nacionalizem: ljubezen do naroda;
konflikt: navzkrižje, spor;
fantast: sanjač;
fantazija: zmožnost domišljevanja, domišljija.
 Nekdo je vprašal:
Agonija: smrtni boj, umiranje;
aksiom: neizpodbitno pravilo, vodilo;

akvarij: shramba za vodo — za vodne rastline, ali vodne živali;
album: v knjigo vezani listi s slikami, imeni itd.;
almanah: poučen ali zabaven letnik, letno poročilo;
ambulance: vojaška bolnica v vojni;
anfiteater: okroglo gledališko poslopje brez strehe s sedeži, ki se drug za drugim dvigujejo;
anahronizem: pomota glede na čas;
aneksirati: pridružiti, priključiti;
antiteza: protistavek, nasprotna trditev;
arabeska: slikarski okrasek;
arheolog: starinoslovec;
avditorij: poslušalnica (sodna dvorana);
atlas: neka vrsta blaga.

Vsebina 9. številke: Prosveti in omiki: Stafeta Jesenice-Logatec. — Br. Franjo: To smo mi! — Fr. Strah: Suh list. — V. Winkler: Upanje. — Dr. G. Rožman: Na tekmi v Kölnu. — R. Hrastov: Vitezji dejanj. — F. Neubauer: Sadje in listje. — Organizacija: F.: Na delo za Stadion! — Izpiti iz poslovanja. — Sportni pregled. — Iz kraja v kraj. — Od srca do srca: Orlovska pisma. — Pismo uredniku. — To in ono: Naši pritrkovavci. — Tolmačev nabiralnik. — Slika: Slovenski Orli v Kölnu.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

SE PRIPOROČA ZA NAROČILA VSEH
VRST TISKOVIN ZA URADNO, PO-
SLOVNO IN ZASEBNO PORABO —
IZDELUJE TUDI KLIŠEJE ZA ENO- IN
VEČBARVNI TISK, RAZPOLAGA Z
LASTNO LITOGRAFIJO IN POSEBNIM OD-
DELKOM ZA BAKROTISK, KI IZVRŠU-
JETA RAZNOVRSTNE ILUSTRACIJE

Prodajalna K.T.D.

(prej Ničman)

Ljubljana (poleg Jugoslov. tiskarne)

Vse pisalne potrebščine, po-
dobe, molitveniki, svetinje,
devocijonalije itd.

Svoji k svojim!

ŠOLSKE ZVEZKE

raznovrstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

Knjigoveznica K. T. D.
v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6/II

Naša domača
Kolinska cikorija

je izborna in izdatna.

Zelo priporočamo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska c. 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokni in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš

Ljubljana
Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo
**dežnikov in solnč-
nikov in
izprehodnih palic.**

Popravila točno in solidno.

TEODOR KORN

Ljubljana, Poljanska cesta 8

se priporoča cenjenemu občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih

**kleparskih in vodovodnih instalacij-
skih del ter za pokrivanje streh.**

Vsa stavbna in kleparska dela v priznano
solidni izvršitvi. Proračuni brezplačno in
poštne prosto. Popravila točno in po
najnižji ceni.

Podružnica v TRSTU, Via Miramare 65,
ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dežne plašče, dežnike in dr.
modno blago kupite najceneje pri

„AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom)

ima v zalogi:

vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje, poslovne tiskovine in knjige za odseke.

Tiskovine za Čebelico. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v Centralno Čebelico.

Kupujte pri lastnem podjetju!

Kupujte pri lastnem podjetju!

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Parni stroj in parna turbina. Navodila za strojnike in obratovdaje parnih obratov. Z mnogimi slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana v platno Din 80.—.

Parni kotel. Učna knjiga za kurjače in posestnike parnih kotlov S slikami. Spisal ing. Gvido Gulič. Vezana Din 30.—.

Zel in plevel. Slovar naravnega zdravlilstva. Sestavil F. Magister. V dodatku: Zdravilna zelišča v podobi. V platno vezana Din 75.—, broširana Din 60.—.

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadj. nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Vez. Din 80.—.

Ljudski oder:

Miklova Zala. Igra v petih dejanjih.
Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih.
Po dvanajstih letih. Igra v štirih dejanjih.
Kampestelski romarji. Pevska igra v štirih dejanjih.
Mlinar in njegova hči. Ljudska igra.

Scapinove zvišče. Komedija v treh dejanjih.
Revček Andrejček. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih.
Pevske točke k igri Revček Andrejček. Din 20.—.

Vsak zvezek stane Din 18.—.

Najnovejši katalog je brezplačno na razpolago.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pri nakupu blaga zglasite se gotovo **v trgovini**
R. Miklauc „pri Škofu“
v Ljubljani, Lingarjeva ulica

kjer je že Vaš stari oče kupoval vedno dobro in trpežno blago, ker ta trgovina obstoji že skoraj 60 let. Našli bodele vedno veliko in bogato zalogo najnovejšega blaga, kakor modnega kamgarna v par sto vzorcih za moške obleke. Dekleta imajo lepo izbiro volnenega, svilnatoga in perilnega blaga, kakor tudi najnovejših rut in šerp. Za neveste je na zalogi vedno lepo in trpežno blago za balo. Postrežba znano dobra in prijazna, cene strogo solidne in konkurenčne. Zato čimpreje na svidenje v trgovini!

R. MIKLAUC.